

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 55

Vydána dne 29. června 1964

Cena 90 hal.

OBSAH

126. Vyhláška ministerstva dopravy o styku mezi dráhami celostátními a vlečkami a o vztazích mezi zúčastněnými organizacemi (vlečkové podmínky)
127. Vyhláška ministerstva dopravy o městském přepravním řádu
128. Vyhláška ministerstva dopravy, kterou se mění příloha vyhlášky č. 74/1961 Sb., o pronájmu a používání silničních vozidel pro motorovou dopravu

126

VYHLÁŠKA

ministerstva dopravy

ze dne 20. června 1964

o styku mezi dráhami celostátními a vlečkami a o vztazích mezi zúčastněnými organizacemi (vlečkové podmínky)

Ministerstvo dopravy v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány stanoví podle § 4 a 29 zákona č. 51/1964 Sb., o dráhách:

§ 1

Úvodní ustanovení

[¹] Při výstavbě vlečky je stavebník povinen předložit přípravnou dokumentaci k posouzení drážnímu správnímu orgánu. Před zahájením projekčních prací je nutno dohodnout možnosti, způsob a podmínky připojení vlečky na dráhu celostátní (dále jen „železnice“) a všechny jiné důležité otázky budoucího styku železnice s vlečkou.

[²] Vlečku zřizuje, udržuje a provozuje organizace, která jí má ve správě (dále jen „vlečkař“).

Vlečkař je povinen zachovávat ustanovení Pravidel technického provozu vleček.*)

[³] Vložení, údržbu a obnovu odbočné výhybky vlečky, ležící v koleji železnice, provádějí na náklad vlečkaře Československé státní dráhy (dále jen „ČSD“). Zařízení vlečky v obvodu železnice udržují a obsluhují ČSD na náklad vlečkaře; mimo tento obvod jen tehdy, vyžaduje-li to bezpečnost provozu na železnici.

[⁴] Provoz na vlečce může být zahájen (prováděn), je-li mezi ČSD a vlečkařem uzavřena vlečková smlouva.

[⁵] Ve vlečkové smlouvě se určí tarifní stanice vlečky a přípojová stanice vlečky. Tarifní stanice vlečky je stanicí odesílací a stanicí určení pro zásilky vlečkaře přepravované po železnici. Přípojová

* Pro důlní dráhy v obvodu hnědouhelných povrchových dolů platí Pravidla technického provozu pro důlní dráhy povrchových hnědouhelných dolů

stanice vlečky má být tarifní stanicí vlečky; odchylky stanoví ministerstvo dopravy tarifem.

§ 2

Vlečkový a přípojový provoz

(1) Provoz na vlečce se dělí na přípojový provoz a vlečkový provoz. Na vlečce, kde se stýká přípojový provoz s provozem vlečkovým, stanoví se místo vzájemné odevzdávky vozů (zásilek) mezi ČSD a vlečkařem (dále jen „místo odevzdávky“). Místo odevzdávky má být na vlečce co nejbližší k místu, kde vlečka odbočuje z koleje železnice. Místo odevzdávky určuje vlečková smlouva.

(2) Přípojovým provozem se rozumí přistavování vozů na místo odevzdávky a jejich odsun z tohoto místa na železnici. Přípojový provoz je prováděn nepřetržitě (ve dne i v noci, o nedělích a svátcích i v jiných dnech pracovního klidu) obsluhami, které stanoví přípojová stanice po projednání s vlečkařem.

(3) ČSD mohou z provozních důvodů dočasně přerušit nebo omezit přípojový provoz. Jsou povinny o tom vlečkaře nejméně 7 dnů předem vyrozumět, aby mohl učinit potřebná opatření. ČSD přitom stanoví místo pro odevzdání nebo převzetí zásilek vlečkaře.

(4) Vlečkovým provozem se rozumí doprava vozů po vlečce z místa odevzdávky dále na vlečku a opačně, jakož i ostatní provoz po této části vlečky.

(5) Přípojový provoz provádějí ČSD na náklad vlečkaře. Vlečkový provoz provádí vlečkař; vlečková smlouva může stanovit jinak.

§ 3

Přechod vozidel

(1) Ze železnice na vlečku a opačně mohou přecházet vozy určené k vyložení nebo naložení zásilek přepravovaných po železnici. K přechodu vozů určených k vyložení nebo naložení kusových zásilek a k přechodu vozů určených pro převážení zboží mezi tarifní stanicí a vlečkou nebo mezi dvěma vlečkami s touž tarifní stanicí (dále jen „místní převoz“), je třeba zvláštního povolení ČSD.

(2) Vyhovuje-li stavba a zařízení vlečky podmínkám pro přepravu osob, může drážní správní orgán výjimečně povolit přechod vozů osobní přepravy ze železnice na vlečku a opačně.

(3) ČSD mohou vyloučit vozy, jejichž přechod by vyžadoval zvláštní opatření nebo by působil obtíže v provozu železnice.

(4) Lokomotiva vlečkaře může zajíždět na koleje železnice, dovolují-li to provozní poměry, vyhovuje-li předpisům ČSD, je-li v řádném provozním stavu a je-li na ní způsobilost k přechodu na železnici viditelně označena. Podmínky pro zajíždění

lokomotivy vlečkaře na koleje železnice stanoví vlečková smlouva; pro jednotlivý případ náčelník stanice.

§ 4

Vzájemná odevzdávka vozů

(1) Na místo odevzdávky se přistavují vozy ne-seřaděné, řádně vzájemně svěšené a s brzdovými spojkami buď vzájemně svěšenými nebo zavěšenými, náležitě vyčištěné, uzavřené a se všemi oddělitelnými součástkami, vozovou výstrojí a přepravními pomůckami, s nimiž se podle dokladů odevzdávají. Proti ujetí zajišťuje vozy na místě odevzdávky při přistavení strana odevzdávající; jinak za zajišťování vozů proti ujetí na celé vlečce odpovídá vlečkař.

(2) Dovolí-li to provozní poměry, přistaví ČSD vozy na místo odevzdávky seřaděné podle přání vlečkaře. Má-li vlečkař vhodné zařízení (lokomotivu, svážný pahrbek apod.) nebo možnost např. polepováním vozů vytvářet ucelené vlaky nebo skupiny a dovolí-li to jeho provozní poměry, přichystá vlečkař vozy na místě odevzdávky seřaděné podle potřeb ČSD (např. sestavení vlaků podle ustanovení dopravních předpisů ČSD, zvláště skupinu naložených a prázdných, seskupení vozů k přepravě po železnici podle směrů, tratí nebo i stanic). Na žádost ČSD vlečkař též polepuje vrácené vozy podle předpisů ČSD. Vlečkař odpovídá za správnost provádění těchto úkonů.

(3) Je-li místo odevzdávky přeplněno vozy, takže přistavení dalších vozů není možné, nebo nemohou-li vozy pro svůj stav, konstrukci, závady v naložení nákladu nebo pro překážky spočívající ve stavbě nebo stavu vlečky, přejít na vlečku, zadrží se tyto vozy ve stanici určené nebo jiné stanici. ČSD o tom zpraví vlečkaře s výzvou, aby rozhodl, co se má s nimi stát. Zadrženi jde na vrub toho, kdo za zdržení odpovídá.

(4) Dochází-li k přeplnění místa odevzdávky častěji a tím i k častému zadržování vozů a vyzvala-li stanice vlečkaře k zjednání nápravy, mohou být zadržené vozy přichystány k vykládce i k naložce na všeobecných vykládkových a nakládkových kolejích ve stanici určené (odesílací). Žádá-li vlečkař o zadrženi vozů (zásilek) ve stanici určené nebo o jejich přichystání na všeobecné vykládkové a nakládkové koleje, ČSD žádosti vyhoví, nedojde-li tím k přeplnění stanice; zadrženi jde na vrub vlečkaře.

(5) Vzájemné odevzdání vozů se provádí technickou a komerční prohlídkou vozů. Vlečkař odpovídá za úplnost a neporušenost vozů a zásilek od okamžiku, kdy vozy a zásilky převzal, až do okamžiku, kdy vozy a zásilky předal ČSD. Vlečkař neodpovídá za úplnost a neporušenost vozů a zásilek, dokáže-li, že ztráta nebo poškození vozových součástí nebo zásilek nebyly způsobeny na vlečce.

§ 5

Poškození vozidel

(1) Dojde-li k poškození vozu na vlečce, je vlečkař povinen zaplatit ČSD, kromě náhrady způsobené škody, pokutu; při nehodě vzniklé při dopravě nebo posunu, ve výši dvojnásobku způsobené škody, jinak ve výši trojnásobku způsobené škody. Poškodí-li se na vlečce lokomotiva ČSD a za poškození odpovídá vlečkař, zaplatí za provedení opravy náhradu ve výši, kterou stanoví ČSD a pokutu ve výši dvojnásobku náhrady za provedení opravy. Mimoto vlečkař zaplatí náhradu za stroj lokomotivy v opravě za každý den po dobu, kterou stanoví ČSD.

(2) Vlečkař opravuje vozy ČSD, má-li na vlečce k tomu vhodné zařízení. Druh a rozsah jednotlivých oprav vozů a jejich součástí, které vlečkař bude provádět, stanoví vlečková smlouva nebo zvláštní dohoda. U vozů, které vlečkař opravil, neplatí náhradu ani pokutu za poškození vozu na vlečce.

(3) K vyšetřování nehody na vlečce způsobené v provozu ČSD přizvou ČSD vlečkaře, k vyšetřování nehody způsobené v provozu vlečkaře přizve vlečkař ČSD, jestliže by náhrada škody mohla postihnout druhou stranu.

§ 6

Bezpečnost provozu a používání železničních vozů

(1) V zájmu bezpečnosti železničního provozu je vlečkař zejména povinen:

- oznámit přípojové stanici každou nehodu a každé poškození vozu na vlečce, zejména vyšitnutí vozu a zjištěné závady na voze,
- oznámit přípojové stanici zjištěnou závadu na vlečce, která by mohla ohrozit bezpečnost na vlečce,
- zachovávat průjezdný průřez a předepsané volné plochy podél kolejí,
- řádně zajišťovat vozy proti ujetí,
- brzdové spojky vzájemně svěšovat nebo zavěšovat.

(2) Bez předchozího souhlasu přípojové stanice vlečky vlečkař nesmí:

- použít neprocenatého železničního vozu po vyložení nebo před naložením zásilky k přemísťování zboží pro místní převozy,
- naložit vůz po vyložení došlé zásilky opětně k převravě,
- zadržovat vůz po vyložení došlé zásilky pro pozdější nakládku,
- naplnit nádržkový vůz určený pro nakládku určitého zboží jiným zbožím.

(3) Za nedodržení některého z uvedených ustanovení vlečkař zaplatí:

- za každý vůz podle odst. 1 písm. a) 400 Kčs,
za každou vozovou jednotku podle odst. 2 400 Kčs,

- za každý případ podle odst. 1 písm. b), c) 400 Kčs,
za každý případ podle odst. 1 písm. d) 100 Kčs,
za každý případ podle odst. 1 písm. e) 50 Kčs.

§ 7

Způsobilost pracovníků vlečkaře

(1) Pracovníci vlečkaře zúčastnění při manipulaci s vozy a zásilkami, pracovníci vozební služby, stavební údržby, sdělovací a zabezpečovací údržby musí být k výkonu služby zdravotně způsobilí a musí mít odbornou znalost předepsané pro takové kategorie pracovníků u ČSD.

(2) Vlečkař je povinen ustanovit pracovníka odpovědného za řádný technický stav vlečky a jejího zařízení, za řádné a bezpečné vedení provozu na vlečce a za řádné hospodaření se železničními vozy (dále jen „správce provozu“). Za správce provozu může být ustanoven jen pracovník, kterého ČSD uznaly za způsobilého. Pro případ nepřítomnosti správce provozu, musí být ustanoven jeho zástupce. Na vlečce s jednoduchými provozními poměry, přejímá povinnosti správce provozu vedoucí vlečkařova závodu, a posunuje-li se s vozy, musí být ustanoven odpovědný vedoucí posunu a jeho jméno musí být oznámeno přípojové stanici.

(3) ČSD jsou povinny sledovat dodržování předpisů při provozu vlečky, zda se správně zachází a hospodáří s vozy přecházejícími ze železnice na vlečku a přesvědčovat se o způsobilosti pracovníků vlečkaře používaných v provozu na vlečce. Vlečkař je povinen se řídit pokyny ČSD a vyloučit z provozu všechny pracovníky, které ČSD označí za nezpůsobilé.

§ 8

Organizace práce vlečky. Normy

(1) Vlečkař je povinen v součinnosti s ČSD vypracovat a vydat technologický postup práce objasňující organizaci dopravy na vlečce, organizaci posunu, organizaci různých operací, vše s přihlédnutím ke stanoveným normám. Pokud toho je podle uvážení ČSD třeba, ČSD v součinnosti s vlečkařem vypracují a na jeho náklad vydají jednotné technologické postupy práce stanice a vlečky.

(2) Vlečkař je povinen vracet vozy po vyložení nebo naložení nebo po vyložení a naložení nejpozději ve lhůtě, která se stanoví jako norma pobytu vozu na vlečce (dále jen „norma pobytu“). Normou pobytu se rozumí doba k provedení ložné manipulace (dále jen „ložná lhůta“) a doba k provedení dopravně technických úkonů, pokud jich je vzhledem k technologii dopravy nezbytně třeba.

(3) Náklady spojené se stanovením normy pobytu hradí z jedné poloviny vlečkař a z jedné poloviny ČSD. Vyžádá-li si však přezkoušení stanovené normy pobytu vlečkař, hradí náklady v plné výši.

(4) Pro každou vlečku se stanoví nejvyšší počet vozových jednotek, který stanice může vlečkaři při-

chystat na období ložné lhůty obsažené v normě pobytu (dále jen „přistavovací norma“). Větší počet vozů se může vlečkaři přichystat jen s jeho souhlasem a norma pobytu vozů přistavených nad přistavovací normu počíná plynout po ukončení doby ložné lhůty, obsažené v normě pobytu platné pro vozy přistavené v počtu přistavovací normy.

(5) Vlečkař musí vytvářet podmínky pro nepřetržitou, plynulou vykládku a rovnoměrnou naložku.

(6) Za předržení vozů nad-sjednané normy pobytu vybírají ČSD pokutu (zdržné), za zkrácení normy pobytu vyplácejí ČSD prémie podle sazeb stanovených železničním přepravním řádem. Způsob výpočtu zdržného a premii stanoví ministerstvo dopravy tarifem.

(7) Předržuje-li vlečkař opětovně vozy přes 24 hodin nad stanovené normy pobytu, ač byl na tento stav upozorněn a vyzván k zjednání nápravy, může být zvýšeno zdržné u těchto vozových jednotek až na trojnásobek, a to na dobu, pokud trvá předržování přes 24 hodin. O takovém opatření ČSD vlečkaře předem písemně vyrozumí.

(8) Přípojová stanice vykazuje vozy přestavované ze železnice na vlečku a opačně a sleduje hospodaření s nimi na vlečce.

§ 9

Podmínky přepravy

Pro přepravu vozových zásilek nakládaných nebo vykládaných na vlečce a přepravovaných po železnici platí ustanovení železničního přepravního řádu, pro kusové zásilky ustanovení přepravního řádu pro automobilovou a železniční přepravu kusových zásilek, pokud tato vyhláška nestanoví jinak. Pro přepravu zásilek při místních převozech a pro přepravu zásilek po vlečce pro cizí potřeby stanoví podmínky tarif.

§ 10

Příjem a výdej zásilek. Dodací lhůty

(1) Místem převzetí naloženého vozu k přepravě je stanovené místo odevzdávky, i když přepravní smlouva nebyla ještě sjednána. Místem odevzdání zásilky vlečkaři je místo odevzdávky.

(2) Průvodní listiny zásilek přecházejících ze železnice na vlečku a opačně se zpracovávají v přípojové stanici, pokud ČSD v dohodě s vlečkařem nezřídily pobočku nákladní pokladny na vlečce.

(3) ČSD odevzdají vlečkaři podle daných možností a místních podmínek současně s vozovými zásilkami i nákladní listy. Postačují-li údaje uvedená na vozových nálepkách k bezpečnému vložení zásilky, je vlečkař povinen zásilku převzít i bez průvodních listin.

(4) O přichystání vozů na místo odevzdávky ČSD nepodávají vlečkaři zprávu. Vlečkař je povinen

v dobách pravidelných obsluh očekávat přísun došlých vozů (zásilek) a být připraven k neprodlenému jejich rozestavení k manipulačním místům a k provedení ložných manipulací.

(5) U zásilek určených na vlečky se dodací lhůta považuje za zachovanou, dojde-li zásilka do stanice určené před uplynutím dodací lhůty a je-li přichystána k odběru na místě odevzdávky při nejbližší pravidelné obsluze vlečky, možné podle technologického postupu práce stanice a vlečky.

§ 11

Zjišťování váhy zásilek na vlečce

Váhu zásilek nakládaných na vlečce je povinen zjišťovat odesílatel. ČSD jsou oprávněny provádět kontrolní vážení na vahách vlečkaře.

§ 12

Náhrady za provedené práce

(1) Za úkony vyplývající z této vyhlášky se vybírají nebo poskytují úplaty podle sazebníku vlečkových poplatků, který vydá ministerstvo dopravy jako tarif.

(2) Náhrada za vyskytující se opakované úkony (plnění), jejichž výpočet podle sazeb, uvedených v sazebníku vlečkových poplatků, lze určit jen s nadměrnými obtížemi, může být ve vlečkové smlouvě stanovena pevnou částkou.

(3) O způsobu zúčtování náhrad s vlečkařem a o jejich placení platí obecné předpisy o platebním a zúčtovacím styku, pokud nestanoví zvláštní předpisy jinak.

§ 13

Změny smluvních vztahů

(1) Bude-li užívání vlečky přenecháno jiné organizaci, nevstupuje tato organizace v právní poměr založený vlečkovou smlouvou, kterou sjednaly ČSD s vlečkařem. ČSD nejsou povinny pokračovat v přistavování vozů na vlečku, nebude-li sjednána s nástupcem dřívějšího vlečkaře nová vlečková smlouva.

(2) Změní-li se předpoklady a podmínky v trvání vlečky nebo provozu na ní, může každá z obou stran smlouvu kdykoliv vypovědět. Lhůta vypovědi je tři měsíce.

(3) Při zrušení vlečky je vlečkař povinen odstranit z pozemků ČSD na svůj náklad všechno, co na nich zřídil, pokud ČSD nestanovily jinak. Neobnoví-li vlečkař původní stav, ČSD provedou potřebná opatření (práce) na náklad vlečkaře.

§ 14

Spoluužívání vlečky

(1) Vlečkař (investor) může na základě předchozího povolení správy dráhy:*)

*) § 1 vyhlášky č. 88/1964 Sb., o přenesení působnosti státní správy ve věcech drah

- a) dát souhlas k připojení jiné vlečky a dovolit na své vlečce dopravování vozů ze železnice na tuto jinou vlečku a opačně,
- b) dát souhlas ke spolužívání své vlečky jiným organizacím k nakládání a vykládání vozů se zásilkami přepravovanými po železnici, jestliže budou splněny předpoklady a podmínky pro včasnou nakládku a vykládku vozů a jestliže přitom nebude podstatně zdržován oběh železničních vozů proti ložným manipulacím ve stanicích ČSD,
- c) obstarávat cizí přepravní potřeby, tj. za úplatu přepravovat mezi jednotlivými místy své vlečky vozy (zásilky) jiných organizací i jejich pracovníky.

[2] Vyžaduje-li to plnění státního plánu rozvoje národního hospodářství nebo zájem obrany státu, může ministerstvo dopravy uložit vlečkaři v dohodě s jeho nadřízeným orgánem, aby jiné organizaci spolužívání vlečky povolil.

[3] Vzájemné vztahy a výše náhrad za provedené úkony mezi vlečkařem a spoluživitelem vlečky se upraví smlouvou o spolužívání vlečky obdobně, jako vztahy mezi vlečkařem a ČSD. Smlouva o spolužívání vlečky musí být uzavřena před zahájením přistavování vozů pro spoluživitele.

[4] ČSD mohou v dohodě s vlečkařem spolužívat bezplatně vlečku pro posunovací úkony, pro odstavování vozů a pro přepravu svých zásilek, avšak tak, aby spolužívání neomezovalo provoz vlečkaře.

§ 15

Použití vlečky pro zvláštní účely

Pro případ branné pohotovosti státu jsou ČSD i vojenská správa oprávněny zastavit nebo

omezit provoz na vlečce a používat jí včetně materiálu a technických zařízení pro jakékoliv účely. Vlečkaři tím nevznikne nárok na úhradu způsobené škody. O zastavení provozu a používání vlečky však musí ČSD nebo vojenská správa vlečkaře vyrozumět. Všechny vozy, způsobilé pro vojenské převozy a stojící na vlečce, je vlečkař povinen na výzvu ihned vyložit; neučiní-li tak, vyloží je ČSD na jeho náklady a nebezpečí.

§ 16

Dohled

[1] Pro zajištění bezpečnosti provozu na vlečce vykonávají trvalý dohled technické orgány stavební, sdělovací a zabezpečovací údržby vlečkaře. Na části vlečky ležící v obvodu železnice, vykonávají za vlečkaře trvalý dohled ČSD. Ustanovení o státním dozoru na drahách nejsou tímto ustanovením dotčena.

[2] Vlečkař povolí pracovníkům ČSD pověřeným dozorem, dohledem nebo provozními úkoly v přípojovém provozu, vstup do obvodu vlečky. ČSD povolí pracovníkům vlečkaře při zajišťování přípojového styku, vstup do obvodu přípojové stanice.

§ 17

Přechodná a závěrečná ustanovení

[1] Vlečkové smlouvy, sjednané před účinností této vyhlášky, zůstávají nedotčeny, nejsou-li v rozporu s touto vyhláškou.

[2] Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. července 1964.

Mínistr:

Indra v. r.

127

V Y H L Á Š K A

ministerstva dopravy

ze dne 20. června 1964

o městském přepravním řádu

Ministerstvo dopravy v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány stanoví podle § 4 odst. 2 a § 29 zákona čis. 51/1964 Sb. o dráhách, podle § 7 vl. nař. č. 36/1951 Sb., jímž se provádí zákon o úpravě podnikání v silniční dopravě, a k provedení příslušných ustanovení občanského zákoníku č. 40/1964 Sb. a hospodářského zákoníku č. 109/1964 Sb.:

Č Á S T P R V N Í

O B E C N Á U S T A N O V E N Í

§ 1

(¹) Městský přepravní řád (dále jen „přepravní řád“) podrobně upravuje vztahy, které vznikají při provádění hromadné přepravy osob městskými dráhami, (tramvajovými dráhami, trolejbusovými dráhami a městskými rychlodráhami) a na městských autobusových linkách mezi provozovatelem přepravy (dále jen „dopravce“) a jejími účastníky, kromě cenových vztahů, které upravují tarify.

(²) Přepravní řád platí též pro lanové dráhy, které jsou součástí městské dopravy.

§ 2

Ustanovení přepravního řádu musí být uplatňována tak, aby v souladu se společenskými zájmy byly přepravní služby zajišťovány obyvatelstvu co nejlépe a aby úkoly plánované k uspokojování přepravních potřeb občanů byly plněny s největší možnou úsporou společenské práce.

§ 3

(¹) Pracovníci dopravce pověřeni kontrolou dopravní služby a opatření kontrolním odznakem nebo kontrolním průkazem a pracovníci dopravní služby ve stejnokroji (dále jen „oprávnění pracovníci“) mohou dávat cestujícím a účastníkům objednané jízdy (§ 24 až 26) pokyny nutné v zájmu bezpečnosti a plynulosti dopravy. Jde zejména o pokyny týkající se nastupování a vystupování, umístění cestujících ve vozidle, uvolnění určitého prostoru ve vozidle, připuštění zavazadel k přepravě a jejich uložení a zachování klidu a pořádku ve vozidle.

(²) Oprávnění pracovníci mohou dále provádět úkony, jimiž se zajišťuje a kontroluje plnění přepravních a tarifních podmínek; k těmto úkonům patří i zjišťování totožnosti cestujících a účastníků objednané jízdy.

Č Á S T D R U H Á

PŘEPRAVA OSOB A JEJICH ZAVAZADEL

Oddíl první

Pravidelná přeprava osob na městských drahách a na městských autobusových linkách

§ 4

Provádění pravidelné přepravy

(¹) Pravidelná přeprava osob se provádí na linkách městských drah a na městských autobusových linkách, které jsou uvedeny v platných jízdních řádech nebo jinak zveřejněny. Linky musí být vedeny a doprava na nich organizována tak, aby při zachování hospodárnosti dopravy byly přepravní potřeby občanů uspokojeny v největší míře.

(²) Ve vozidlech pravidelné přepravy osob může být zaveden provoz, v němž cestující je povinen některé úkony spojené s placením jízdného (přepravného), popř. s opatřením jízdenky provést sám (dále jen „S-provoz“).

§ 5

Jízdní řády

(¹) Dopravce sestavuje a vydává vývěsné jízdní řády a prodejné knižní jízdní řády.

(²) Dopravce je povinen vyvěsit na každé zastávce nebo stanici (dále jen „zastávce“) s výjimkou mimořádně zřízených dočasných zastávek vývěsný jízdní řád, který musí obsahovat alespoň tyto údaje:

- a) název dopravce,
- b) název zastávky, ve které je jízdní řád vyvěšen,
- c) označení a směr [cílovou zastávku] jednotlivé linky procházející zastávkou,
- d) den, od kterého jízdní řád platí,

e) doby odjezdů vozidel [souprav vozidel] jednotlivé linky ze zastávky; po dobu, ve které projíždějí vozidla jednotlivé linky zastávkou v kratším časovém rozpětí než 15 minut, je možno uvést toliko údaj o tomto časovém rozpětí,

f) údaj o tom, že na lince je zaveden S-provoz.

[3] Trvalé změny jízdního řádu musí dopravce ve vyvěšených řádech provést včas a čitelně. Předvídané dočasné odchylky od jízdního řádu vyvolané dopravcem, je dopravce povinen předem oznámit na zastávkách zvláštními vývěskami; nepředvídané dočasné odchylky oznamuje, lze-li předpokládat, že budou trvat déle než 12 hodin.

[4] Dopravce je povinen dbát o správnost údajů obsažených ve vyvěšených jízdních řádech a ve vývěskách. Vyvěšené jízdní řády a vývěsky, které pozbyly platnosti, jsou poškozené nebo nečitelné, musí dopravce odstranit, popřípadě vyměnit, a to v případě jejich neplatnosti neprodleně.

[5] Knižní jízdní řád musí poskytovat přesný přehled o celkovém uspořádání linek i o provozu na jednotlivé lince a umožňovat občanům snadnou orientaci. Vyžaduje-li to veřejný zájem, může ministerstvo dopravy nebo krajský národní výbor uložit dopravci, aby vydal knižní jízdní řád.

§ 6

Právo na přepravu

[1] Občan, který splní podmínky stanovené přepravním řádem a tarifem, má právo, aby ho dopravce do cílové zastávky přepravil řádně a včas podle jízdního řádu. Nemůže-li dopravce provést jeho přepravu z nástupní zastávky vozidlem, pro které byl tarifně odbaven, nebo je-li pokračování v započaté jízdě znemožněno, má cestující právo na přepravu do cílové zastávky jiným vozidlem téže, popřípadě i jiné linky, a to bez placení dalšího jízdného.

[2] Právo na přepravu určitým spojem linky má občan jen tehdy, není-li vozidlo plně obsazeno.

[3] Přeprava dětí do 6 let bez doprovodu cestujícího staršího 10 let není dovolena. Jsou-li místa k sezení ve vozidle plně obsazena, může cestující s bezplatně přepravovaným dítětem zaujmout jen jedno místo k sezení; kdy má cestující právo na bezplatnou přepravu dětí, stanoví tarif.

§ 7

Vyloučení osob z přepravy

[1] Do vozidla nemají přístup nebo mohou být z přepravy vyloučeny osoby opilé a osoby, které pro nemoc a mimořádné znečištění oděvů nebo z jiných důvodů mohou být spolucestujícím na obtíž. Dopravce je oprávněn vyloučit dále z přepravy

a) osoby bez platné jízdenky, které nesplní povinnost zaplatit jízdné a přepravné, popřípadě přírážky a pokuty,

b) osoby, které ohrožují bezpečnost provozu, svou vlastní nebo ostatních cestujících, a osoby, které přes upozornění oprávněného pracovníka nezachovávají ustanovení přepravního řádu.

[2] Vyloučení z přepravy po započetí jízdy je nutno uskutečnit tak, aby nedošlo k ohrožení zdraví nebo bezpečnosti osoby z přepravy vylučované.

§ 8

Přeprava zavazadel

[1] Cestující má právo vzít s sebou do vozidla jako zavazadlo

a) věci, které lze snadno a rychle naložit a umístit ve vozidle,

b) živá zvířata, pokud jsou splněny zvláštní podmínky stanovené pro jejich přepravu (§ 11).

[2] Cestující smí vzít s sebou do vozidla nejvýše tři zavazadla. Za zavazadla se nepovažují drobné předměty, které je možno podle potřeby držet na klíně nebo v ruce.

[3] Cestujícímu není dovoleno brát s sebou do vozidla

a) věci, jejichž přeprava je zakázána všeobecně závaznými předpisy nebo opatřeními orgánů státní správy;

b) s výjimkami stanovenými v § 10 látky a předměty nebezpečné, které mohou svými vlastnostmi způsobit výbuch, oheň, poškození vozidla, jakož i úraz, otravu, popálení a onemocnění lidí a zvířat; zvláštní předpisy stanoví jmenovitě nebezpečné látky a předměty z přepravy vyloučené.

c) nabitě stříelné zbraně; toto ustanovení se nevztahuje na stříelné zbraně příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů, pro jejichž přepravu platí zvláštní předpisy.

d) věci, které pro nevhodný způsob balení mohou poškodit, popřípadě znečistit cestující nebo vozidlo,

e) věci, které svým zápachem, odpuzujícím vzhledem apod. by mohly být cestujícím na obtíž.

f) zavazadlo, jehož váha přesahuje 50 kg, nebo zavazadla, jejichž celková váha přesahuje 50 kg,

g) předmět, jehož rozměr je větší než 50×60×80 cm nebo předmět delší než 300 cm při průměru větším než 20 cm, a jde-li o předmět ve tvaru desky, je-li větší než 100×150 cm; na čtyřkolečkové dětské kočárky se toto ustanovení nevztahuje.

(4) Zavazadla musí cestující umístit ve vozidle tak, aby neztěžovala výkon služby řidičům a průvodčím, zejména použití brzdového zařízení, a neomezovala nastupování a vystupování cestujících a průchod vozidlem. Vyžaduje-li to bezpečnost nebo pohodlí cestujících, musí být zavazadlo uloženo podle pokynu průvodčího (řidiče).

(5) Dohled na zavazadlo přísluší pouze cestujícímu, a to i tehdy, je-li uloženo v prostoru vyhrazeném pro zavazadla nebo na místě určeném průvodčím (řidičem).

§ 9

Přeprava dětských kočárků

(1) Jako zavazadlo může cestující vzít s sebou do vozidla, pokud to úprava, vybavení a obsazení vozidla dovoluje, čtyřkolečkový dětský kočárek. K přepravě jsou připuštěny jen kočárky s dítětem; v době snížených nároků na přepravu též kočárky prázdné. V některých typech vozidel může být místní úpravou dopravce (§ 23) přeprava dětských kočárků zcela vyloučena.

(2) Cestující s dětským kočárkem může nastoupit a vystoupit jen s vědomím průvodčího a ve vozidlech s S-provozem s vědomím řidiče. Ve vozidle smí být přepravován současně pouze jeden dětský kočárek; průvodčí (řidič) může výjimečně povolit přepravu druhého kočárku, pokud to provozní poměry na lince umožňují.

(3) Cestující je povinen nastoupit nebo vystoupit s kočárkem těmi dveřmi, které určí průvodčí nebo řidič anebo které jsou pro nakládání (vykládání) kočárku určeny místní úpravou dopravce; kočárek je povinen umístit ve vozidle podle pokynu průvodčího (řidiče) nebo v té části vozidla, která je pro přepravu kočárků vyhrazena místní úpravou dopravce.

§ 10

Nebezpečné věci, jejichž přeprava je dovolena za zvláštních podmínek

(1) Jako zavazadlo je možno vzít s sebou do vozidla přenosnou ocelovou láhev s kapalným topným plynem pro domácnost. Pro přepravu láhví se stanoví tyto podmínky:

- cestující je povinen při nastupování do vozidla ohlásit přepravu láhve průvodčímu (řidiči),
- váha obsahu ocelové láhve může být nejvýše 10 kg,
- láhev je zevně označena způsobem předepsaným zvláštními předpisy,
- láhev není poškozená a má těsně uzavřenou ochrannou uzávěru,
- v jednom vozidle se přepravuje jen jedna láhev o obsahu 10 kg, nebo nejvýše dvě láhve menšího obsahu,

f) cestující během přepravy zajistí láhev proti převržení, pádu nebo mechanickému poškození,

g) cestující umístit láhev v té části vozidla, kterou určí průvodčí (řidič) nebo která je pro přepravu těchto láhví vyhrazena místní úpravou dopravce; není-li tímto způsobem určeno místo pro umístění láhve, umístit ji na zadní, popřípadě střední plošné vozidlo.

(2) Osoby oprávněné k nošení střelné zbraně mohou vzít s sebou do vozidla zároveň se zbraní v přiměřeném množství náboje, pokud jsou uloženy v opascích na náboje, v loveckých brašnách a v podobných obalech.

(3) Elektrické akumulátory lze brát s sebou jako zavazadlo jen tehdy, jsou-li odplynovací otvory zajištěny zašroubovanou zátkou tak, aby z nich kapalina nemohla vystříknout; jsou-li nabitý, musí být póly zajištěny tak, aby nenastal zkrat. Elektrické akumulátory nesmějí být zevně znečištěny a musí být vždy postaveny na podlahu vozidla.

§ 11

Přeprava živých zvířat

(1) Jako zavazadlo může cestující vzít s sebou do vozidla drobná domácí a jiná malá zvířata, pokud tomu nebrání zvláštní předpisy, jsou-li uzavřena v klecích, koších nebo jiných vhodných schránkách s nepropustným dnem, a není-li jejich přeprava na obříž cestujícím (např. zapáchají-li). Pro přepravu schrán se zvířaty platí ustanovení o přepravě zavazadel.

(2) Beze schránky je možno vzít do vozidla jen psa; mimo dobu zvýšených nároků na přepravu může průvodčí (řidič) povolit přepravu psa každé velikosti. Pro přepravu psů bez schrán se stanoví tyto podmínky:

- pes má bezpečný náhubek a je držen na krátké šňůře,
- nejde o nemocného, špinavého nebo zlého psa,
- v jednom vozidle se přepravuje nejvýše jeden pes.

(3) Místní úpravou dopravce může být přeprava živých zvířat na některých linkách nebo v některých vozidlech vyloučena; toto oprávnění dopravce se nevztahuje na psy ozbrojených sil a bezpečnostních sborů a na psy doprovázející slepce.

§ 12

Jízdné (přepravné)

(1) Cestující, pokud nemá podle tarifu nebo zvláštních předpisů právo na bezplatnou přepravu, je povinen za jednotlivou jízdu nebo za právo přepravovat se v určitém časovém období zaplatit jízdné.

né stanovené tarife.n. Uplatňuje-li cestující právo na zlevněné jízdné, je povinen své právo bez vyzvání prokázat. Tarif stanoví, za která zavazadla je cestující povinen zaplatit přepravné.

[2] Jízdné (přepravné) za jednotlivou jízdu zaplatí cestující bez vyzvání ihned po nastoupení do vozidla. Platí-li cestující průvodčímu, je třeba, aby přispíval k plynulému odbavení placením jízdného (přepravného) v drobných penězích, tj. v mincích, popřípadě v papírových penězích do hodnoty Kčs 10,—.

[3] Při přepravě vozidlem s S-provozem je cestující povinen platit jízdné a přepravné jen v odpočítaných mincích. Odpočítané mince je cestující povinen si připravit před nástupem do vozidla a po vstupu do vozidla vhodit bez vyzvání celou částku najednou do určené pokladny; platí-li za více osob najednou, je povinen předem ohlásit jejich počet a osoby musí nastupovat s ním společně.

[4] Je-li na lince s S-provozem zavedeno odstupňované jízdné, je cestující povinen před vhozením odpočítaného jízdného do pokladny, ohlásit cílovou zastávku. Pokračuje-li týmž spojem za ohlášenou zástávku, je povinen vhodit do pokladny další odpovídající jízdné, a to nejpozději před odjezdem z ohlášené cílové zastávky.

[5] Cestující, který nevyužije svého práva na přepravu, získaného zaplacením jízdného, nemá právo na vrácení zaplacených částek.

§ 13

Jízdenky

[1] V pravidelné přepravě osob se používají jízdenky pro jednotlivou jízdu a jízdenky platící pro jízdy v určitém časovém období — jízdenky časové (předplatní lístky, jízdní průkazy apod.).

[2] Z jízdenky pro jednotlivou jízdu musí být patrné údaje umožňující podle povahy provozu kontrolu její platnosti a správnosti jejího použití.

[3] Z časové jízdenky musí být patrný zejména tyto údaje:

- a) druh časové jízdenky,
- b) doba platnosti,
- c) provozní rozsah platnosti (jednotlivá linka, jízdní úsek, celá síť apod.),
- d) jména (název) vlastníka jízdenky,
- e) jde-li o předplatní časovou jízdenku, výše jízdného,
- f) název organizace, která jízdenku vydala.

[4] Časové jízdenky musí cestující vyplnit podle předtisku. Je-li součástí časové jízdenky podoběnka, musí odpovídat podobě vlastníka a hlava na podobence musí mít velikost nejméně 25 × 25 mm.

[5] Vydává-li se jako doklad o zaplacení jízdného na určité časové období předplatní známka,

je cestující povinen ji celou plochou přilepit na místě předtiskem určeném.

[6] Je-li cestujícímu znemožněno využít čtvrtletní nebo celoroční jízdenky znějící na jeho jméno, a to nejméně na dobu 1 měsíce před ukončením její časové platnosti, je dopravce povinen provést na žádost cestujícího převod časové jízdenky na druhou osobu; převod je možné provést jen jednou.

§ 14

Výdej jízdenek

[1] Cestující, který vstoupí do vozidla bez platné jízdenky, je povinen si bez vyzvání opatřit jízdenku u průvodčího. Je-li vozidlo s S-provozem opatřeno zařízením pro odběr jízdenek cestujícími, je povinen odebrat jízdenku po předchozím zaplacení jízdného.

[2] Vydává-li dopravce na určité zastávce jízdenky pro jednotlivou jízdu mimo vozidlo, je cestující povinen opatřit si jízdenku před nastoupením do vozidla.

[3] Cestující, který pokračuje týmž vozidlem v jízdě za zastávku, do které má platnou jízdenku, je povinen si bez vyzvání opatřit jízdenku pro další jízdu, a to nejpozději před odjezdem z této zastávky.

[4] Je-li to z tarifních důvodů nutné, je cestující povinen při zakupování jízdenky ohlásit cíl jízdy. V takovém případě musí být cestujícímu vydána jízdenka pro přepravu až do ohlášené cílové zastávky.

[5] Výše jízdného vyznačená na jízdence a na předplatních známkách musí souhlasit s cenou zaplaceného jízdného. Cestující je povinen při přejímání jízdenky nebo předplatní známky se přesvědčit, zda mu byla vydána podle jeho údajů, popřípadě zda výše jízdného na ní vyznačená souhlasí se zaplaceným jízdným; na pozdější reklamace cestujícího nebere dopravce zřetel.

[6] Porušil-li cestující hrubě nebo opětovně ustanovení tohoto řádu nebo tarifu o získání slevy jízdného a o používání zlevněného jízdního průkazu nebo průkazky na slevu jízdného, může dopravce odmítnout vydání dalšího zlevněného jízdního průkazu nebo potvrzení průkazky na slevu jízdného až na dobu jednoho roku.

§ 15

Základní podmínky použití jízdenky

[1] Cestující musí mít u sebe platnou jízdenku po celou dobu přepravy i v okamžiku vystoupení z vozidla.

[2] Jízdenku pro jednotlivou jízdu nelze postoupit jiné osobě, jestliže byla jízda již nastoupena; časovou jízdenku, zní-li na jméno. Na jízdenku pro jednotlivou jízdu zakoupenou mimo vozidlo

musí cestující nastoupit do lhůty stanovené místní úpravou dopravce. Dobu platnosti časových jízdenek stanoví tarif.

(³) Jízdenka pro jednotlivou jízdu a časová jízdenka, na níž se její použití k jednotlivé jízdě vyznačuje, platí pro přepravu přímou linkou do cílové stanice; nemůže-li cestující jet do cílové zastávky přímo linkou nebo dosáhne-li použitím další linky (linek) podstatného zkrácení cestovní doby, je oprávněn, nestanoví-li tarif nebo místní úprava dopravce něco jiného, přestoupit na jinou linku. Přestoupovat lze jen v těch zastávkách, kde se linky napořád křížují nebo rozcházejí anebo kde to místní úprava dopravce připouští, popřípadě ukládá.

(⁴) Při přestupu je cestující povinen nastoupit do nejbližšího plně neobsazeného vozidla druhé linky; jestliže nepoužije tohoto vozidla, jde o přerušení jízdy a je povinen při nástupu do dalšího vozidla zaplatit nové jízdné. Je-li to z tarifních důvodů nutné, je cestující povinen při přestupu ohlásit, a to jak ve vozidle s průvodčím, tak i ve vozidle s S-provozem, cílovou zastávku. S jízdenkou pro jednotlivou jízdu je možno přestoupit do vozidla s S-provozem jen tehdy, jestliže to připouští místní úprava dopravce.

(⁵) Má-li již cestující při nastoupení do vozidla platnou jízdenku, je povinen ji ihned a bez vyzvání předložit k nahlédnutí, popřípadě k vyznačení jejího použití průvodčím. Ve vozidle s S-provozem se cestující jízdenkou jen vykazuje. Jízdenky nesmějí být předkládány k nahlédnutí nebo použity k vykazování složené nebo vložené do neprůhledných obalů nebo jinak nečitelné.

(⁶) Zlevněná jízdenka se považuje za platnou jen ve spojení s platnou průkazkou na slevu jízdného.

§ 18

Neplatnost jízdenek

(¹) Časová jízdenka je neplatná

- a) byla-li vydána na základě nesprávných údajů,
- b) není-li v době použití opatřena časově odpovídající předplatní známkou, která je celou plochou přilepena,
- c) není-li opatřena předepsanou podobenkou nebo byla-li podoběnka neoprávněně vyměněna,
- d) neodpovídají-li její údaje již skutečnosti,
- e) nebyla-li řádně vyplněna a potvrzena nebo byly-li její údaje neoprávněně změněny,
- f) nelze-li z ní s určitostí zjistit potřebné údaje, zejména pro její poškození nebo pošpinění,
- g) uplynula-li doba její platnosti,
- h) bylo-li jí použito neoprávněnou osobou.

(²) Jízdenka pro jednotlivou jízdu je neplatná

- a) je-li tak poškozená nebo pošpiněná, že z ní nejsou patrné potřebné údaje, nebo
- b) nedodržel-li cestující podmínky stanovené pro její použití.

§ 17

Průkazky na slevu jízdného

(¹) Právo na slevu jízdného prokazuje cestující, pokud tarif nestanoví něco jiného, zvláštní průkazkou. Má-li dopravce pochybnosti o splnění podmínek pro poskytnutí slevy jízdného, je oprávněn požadovat další doklady; dokud není nárok na slevu prokázán, může dopravce poskytnutí slevy jízdného odepřít.

(²) Pro průkazky na slevu jízdného platí přiměřeně ustanovení § 13 odst. 3 a 4 a § 16 odst. 1.

§ 18

Kontrola jízdenek, průkazek na slevu jízdného a placení jízdného

(¹) Cestující je povinen na vyzvání oprávněného pracovníka, kdykoliv během přepravy nebo v okamžiku vystoupení z vozidla předložit k nahlédnutí jízdenku, popřípadě průkazku na slevu jízdného. Dopravce může místní úpravou (§ 23) rozšířit povinnost cestujících předložit jízdenky i na uzavřený prostor zastávky. Ve vozidle s S-provozem je cestující povinen na vyzvání předložit k nahlédnutí odpočítané mince připravené ke vhození do pokladny.

(²) Cestující, který se nemůže na vyzvání podle odst. 3 prokázat platnou jízdenkou, je povinen zaplatit jízdné a zvláštní přírážku. Přírážka činí Kčs 30,—, a neobstará-li si cestující jízdenku na zavazadlo, pětinasobek tarifního přepravného. Ve vozidle s S-provozem zaplatí uvedené částky cestující bez platné jízdenky, který nezaplatil na jednu celé jízdné (přepravné) ihned po nástupu nebo u něhož oprávněný pracovník při vzhazování mincí do pokladny zjistí, že si připravil menší částku než činí jízdné (přepravné). Je-li na lince s S-provozem zavedeno odstupňované jízdné, zaplatí tuto částku také cestující, který pokračuje tímž spojením za ohlášenou cílovou zastávku, aniž nejpozději před odjezdem z ohlášené zastávky vhodí do pokladny další odpovídající jízdné.

(³) Zjistí-li oprávněný pracovník, že se cestující vykazuje neplatnou časovou jízdenkou nebo neplatnou průkazkou na slevu jízdného, je povinen ji odebrat. Za odebranou časovou jízdenku nemá cestující nárok na vrácení zaplaceného jízdného. Dopravce může místní úpravou stanovit, kdy je možno určitý nedostatek časové jízdenky nebo průkazky na slevu jízdného dodatečně odstranit a za jakých podmínek jí lze cestujícímu v takovém případě ponechat, popřípadě vrátit.

§ 19

Přezkoumání zavazadel

(¹) Má-li oprávněný pracovník pochybnosti o tom, zda věci, které cestující vzal s sebou do vozidla, vyhovují předchozím ustanovením, je oprávně-

něn se přesvědčit v přítomnosti cestujícího o jejich povaze a obsahu. Odmítne-li cestující přezkoumání zavazadla nebo zjistí-li se při jeho přezkoumání, že věci (zvířata), které cestující veze s sebou, jsou z přepravy vyloučeny, je cestující povinen je z vozidla odstranit.

(2) Cestující, který vzal s sebou do zavazadla nebezpečné látky a předměty z přepravy vyloučené nebo nabitou střelnou zbraň, zaplatí za každé takové zavazadlo pokutu ve výši Kčs 60,—.

§ 20

Povinnosti dopravce

(1) Dopravce je povinen provádět přepravu cestujících s odbornou péčí. Při přepravě je zejména povinen zajišťovat bezpečnost cestujících a pořádek a klid ve vozidle. Ve styku s cestujícími jsou pracovníci dopravce povinni dodržovat všeobecná pravidla socialistického soužití.

(2) Při provádění pravidelné přepravy osob je dopravce povinen vyvinout veškeré úsilí k dodržení platných jízdních řádů. Dojde-li k přerušení provozu na dobu delší než 15 minut, je dopravce povinen na žádost cestujícího délku, popřípadě místo (úsek) přerušení písemně potvrdit.

(3) Vozidla, použitá k přepravě cestujících, musí být v řádném technickém stavu a prostor pro cestující, včetně stupátek do vozidla, musí být udržován v náležitě čistotě. Během jízdy musí být zajištěno dostatečné větrání vozidla.

(4) Vozidlo (souprava vozidel) určené k přepravě cestujících musí být na čele výrazně označeno číslem nebo jiným označením linky, cílovou zastávkou linky ve směru jízdy, a jde-li o vozidlo s S-provozem, označením tohoto provozu. Označení linky musí být čitelné i za tmy. Na pravém boku každého vozidla ve směru jízdy musí být umístěny orientační tabulky viditelné z vnějšku i vnitřku vozidla, z nichž je patrné označení linky, směr jízdy k cílové zastávce, popřípadě, že jde o vozidlo s S-provozem. Žád vozidla (soupravy vozidel) musí být rovněž označena číslem nebo jiným označením linky.

(5) Trvale zřízená zastávka musí být v každém směru opatřena tabulí s označením názvu zastávky, s údajem o jaký druh zastávky jde (stálá, na znamení, občasná), a čísla (písmeny) projíždějících linek.

(6) Průvodčí je povinen vyvolat název zastávky, a to nejpozději při zastavení vozidla. Ve vozidlech s S-provozem má tuto povinnost řidič, avšak jen tehdy, je-li vozidlo vybaveno rozhlasovým zařízením.

(7) Stojí-li v zastávce současně více vozidel (souprav vozidel), je dopravce povinen zastavit znovu každé třetí vozidlo (soupravu) u označení zastávky; toto ustanovení se nevztahuje na zastávky konečné, na zastávky zvláště vybavené pro hro-

madný nástup cestujících a na zastávky, na nichž provoz je místní úpravou dopravce řízen odchylným způsobem.

(8) Průvodčí je povinen dát stanovené zvukové znamení k odjezdu až po ukončení výstupu a nástupu cestujících; znamení je zároveň upozorněním cestujících o ukončení výstupu a nástupu ve vozidle s průvodčím. Ve vozidle s S-provozem provede toto upozornění řidič zvláštním zvukovým a optickým zařízením vozidla.

§ 21

Péče o cestující

(1) Podle rozsahu přepravy a místních potřeb zřizuje dopravce zařízení, jimiž zvyšuje úroveň přepravy, jako informační kanceláře, výdejny časových jízdenek a předplatních známek apod. Svoje zařízení určená k používání cestujícími je povinen udržovat v náležitě čistotě, osvětlovat je a zajišťovat jejich včasné otevření podle potřeb cestujících. Osobám, které nemají přístup do vozidla, není dovoleno prodlévat ani v těchto zařízeních; předměty a zvířata, které není dovoleno brát s sebou do vozidla nesmějí se brát ani do těchto zařízení.

(2) Pro nemocné osoby, invalidy a těhotné ženy, musí být v každém vozidle vyhrazeno alespoň jedno místo k sezení; vyhrazené místo je třeba zřetelně vyznačit.

(3) Průvodčí (řidič) je povinen ve spolupráci s cestujícími starat se o jejich pohodlnou a bezpečnou přepravu; zvláštní pozornost věnuje dětem starším 6 let, pokud cestují bez doprovodu.

(4) Vznikne-li u cestujícího během přepravy potřeba lékařského ošetření a není-li cestující schopen lékařskou pomoc sám vyhledat, postará se dopravce o jeho přemístění z vozidla.

(5) Dopravce informuje občany včas a vhodným způsobem (denním tiskem, rozhlasem, vývěskami umístěnými na zastávkách a ve vozidlech apod.) o všech závažných skutečnostech, které mají vztah k cestující veřejnosti, zejména o provedení místní úpravy podle § 23, o zřízení nové linky, a to i dočasné, o posílení přepravy při zvláštních příležitostech, o výši jízdného na linkách s S-provozem, o zavedení S-provozu na dalších linkách, o změnách tarifu apod.

(6) Na požádání cestujícího předloží mu dopravce na pracovních místech určených pro styk s cestujícími k nahlédnutí tento přepravní řád, jízdní řád (řády), tarif, jakož i místní úpravy jím provedené. Dále poskytne dopravce informace související s přepravou.

§ 22

Povinnosti cestujících

(1) Cestující jsou povinni uvědomělou kázní, pozorností a opatrností přiměřenou povaze provozu, zachováváním ustanovení tohoto řádu a ostat-

ních předpisů týkajících se přepravy, jakož i všeobecných pravidel socialistického soužití přispívat k pořádku, bezpečnosti a plynulosti městské hromadné přepravy osob. Jsou povinni dbát též místních úprav provedených dopravcem podle § 23 a pokynů dopravce, které jsou uvedeny ve vývěskách, zveřejněny jiným způsobem nebo které dají oprávnění pracovníci ústně, popřípadě zvukovým a optickým zařízením vozidla.

(²) Cestující se musí sami starat, aby v nástupní zastávce včas do vozidla nastoupili, ve správné zastávce přestoupili a v cílové zastávce včas vystoupili. Kde to provoz na zastávce umožňuje, nastupují cestující do vozidla v pořadí, v jakém na zastávku přišli.

(³) Cestující může nastoupit do vozidla a vystoupit z něho jen na zastávce, a není-li vozidlo v pohybu. Jde-li o zastávku, kde vozidlo zastavuje jen na znamení, musí cestující, který chce nastoupit, dát včas řidiči vozidla znamení zvednutím ruky; cestující, který chce na takové zastávce vystoupit, musí o tom včas uvědomit průvodčího a jde-li o vozidlo s S-provozem, řidiče (jen když vozidlo stojí).

(⁴) Stojí-li v zastávce současně více vozidel (souprav), smějí cestující, nejde-li o výjimku uvedenou v § 20 odst. 7, nastoupit jen do prvních dvou. Nastupovat a vystupovat smějí jen těmi dveřmi, které jsou k nástupu nebo výstupu určeny. Ve dveřích vozidla, které je možno použít k nastupování i vystupování, mají vystupující cestující přednost. Cestující stojící ve vozidle jsou povinni se za jízdy držet.

(⁵) Vyžadují-li to provozní nebo jiné vážné důvody, jsou cestující povinni na pokyn oprávněného pracovníka z vozidla vystoupit, a chtějí-li v jízdě pokračovat, na jeho pokyn včas nastoupit.

(⁶) Je-li třeba pro starou nebo nemocnou osobu, invalidu a těhotnou ženu další místo k sezení, je cestující povinen na vyzvání oprávněného pracovníka místo uvolnit. Cestující je dále povinen umožnit naložení, vyložení a umístění dětského kočárku ve vozidle.

(⁷) Cestující se musí zdržet všeho, co by mohlo ohrozit bezpečnost a plynulost přepravy, pořádek ve vozidle nebo působit rušivě na pracovníky dopravce při výkonu jejich služby anebo způsobit škodu dopravci nebo cestujícím. Zejména není cestujícím dovoleno

- a) naskakovat a vyskakovat za jízdy, otvírat okna vozidla a vnější dveře, vyklánět se z vozidel a zdržovat se na stupátkách,
- b) vystupovat nebo nastupovat, jakmile průvodčí (ve vozidle s S-provozem řidič) dá znamení podle § 20 odst. 8; dále nastupovat do vozidla, které je plně obsazeno, nebo které prohlásil oprávněný pracovník za obsazené,
- c) zdržovat se v prostoru vyhrazeném pro řidiče a v prostorách určených k vystupování a na-

stupování, vadí-li to nerušenému vystupování a nastupování ostatních cestujících a ve vozidlech s S-provozem jejich tarifnímu odbavení,

- d) dávat nebo napodobit znamení užívaná dopravcem k provozu, uvádět v činnost návěstní zařízení dopravce, popřípadě zařízení určená k pohonu a používat zařízení určená k obsluze vozidel a výhybek,
- e) mluvit na řidiče za jízdy,
- f) kouřit ve vozidlech,
- g) nechat stát nebo klečet děti na sedadlech, pokud by mohlo dojít k znečištění sedadla nebo je-li tento způsob přepravy na obtíž cestujícím,
- h) vyhazovat odpadky a jiné věci z vozidla a nechat vyčnívat věci z vozidla,
- ch) odkládat věci a zvířata na sedadlo a umísťovat děti a věci na brzdovém zařízení,
- i) pískat, zpívat, hlučně se chovat nebo provozovat hudbu (též reprodukovanou hudbu a řeč) ve vozidle.

(⁸) Cestující, který z hrubé nedbalosti nebo v opilosti znečistil vozidlo anebo jiná zařízení dopravce, a cestující, který přes upozornění, popřípadě napomenutí oprávněného pracovníka pokračuje v jednání uvedeném v předchozím odstavci nebo v jiném jednání, jímž ohrožuje bezpečnost nebo narušuje plynulost přepravy, je povinen zaplatit pokutu ve výši Kčs 30,—.

(⁹) Cestující je povinen na vyzvání oprávněného pracovníka prokázat svoji totožnost.

§ 23

Místní úpravy v pravidelné přepravě osob

(¹) Pokud to místní dopravní poměry vyžadují, je dopravce oprávněn provést v pravidelné přepravě osob zvláštní místní úpravy; odchýlně od přepravního řádu může upravit jen podmínky stanovené v § 6 odst. 3, § 8 odst. 3 písm. f) a g), § 9 a 11, v § 12 odst. 4, § 15 a v § 22 odst. 4.

(²) Místní úpravou může dopravce zajistit přednostní použití vozidla v určité době nebo z určité zastávky pro některé skupiny cestujících (pro jízdy pracujících do zaměstnání a zpět, žáků do školy a zpět apod.); v takovém případě mohou oprávnění pracovníci žádat předložení dokladu o příslušnosti cestujícího ke zvýhodněné skupině.

(³) Místní úpravy nesmějí snižovat bezpečnost cestujících ani uživatelů pozemních komunikací.

Oddíl druhý

Objednané jízdy na městských drahách

§ 24

Základní ustanovení

Pro objednané jízdy na městských drahách platí přiměřeně ustanovení § 7, 8, 10, 11, 19, 20

odst. 1, 3 a 8, § 21 a § 22 odst. 1, 4, 5 a 7—9 s těmito odchylkami:

- a) počet zavazadel jednotlivého účastníka jízdy není omezen,
- b) objednatel se může s dopravcem dohodnout o přepravě větších a těžších zavazadel než připouští § 8, o současně přepravě většího počtu psů beze schrány a o možnosti kouření ve vozidle.

§ 25

Objednávka zvláštní jízdy

(1) Zvláštní jízda na městských drahách musí být předem objednána. Objednávku je třeba učinit alespoň dva dny před požadovaným provedením zvláštní jízdy.

(2) Objednávka musí obsahovat veškeré údaje potřebné k provedení a vyúčtování přepravy, zejména název [jméno], poštovní adresu a číslo telefonu objednatele, místo a dobu přistavení vozidla, účel, směr, cíl a dobu trvání přepravy a počet účastníků přepravy; je-li objednatelem socialistická organizace, ještě data jejího bankovního spojení.

(3) Objednávka musí být učiněna písemně.

§ 28

Sjednání a plnění přepravní smlouvy

(1) Přepravní smlouva o zvláštní jízdě na městských drahách vzniká okamžikem, kdy písemné přijetí objednávky došlo objednateli. Smlouvou se dopravce zavazuje objednateli přepravit účastníky jízdy a jejich zavazadla do sjednaného místa [míst] řádně a včas. Objednatel se zavazuje dopravci, že splní on a účastníci zvláštní jízdy sjednané a řádem stanovené podmínky a že zaplatí přepravné, popřípadě jiné náhrady.

(2) Odpadne-li potřeba sjednané jízdy, je objednatel povinen oznámit to bez prodlení dopravci. Rovněž dopravce je povinen, nemůže-li provést sjednanou zvláštní jízdu nebo nemůže-li ji provést za dohodnutých podmínek, objednatele o tom neprodleně vyrozumět.

(3) Objednatel je oprávněn odstoupit od smlouvy, nezapočne-li dopravce s přepravou nejpozději do jedné hodiny od sjednané doby započetí jízdy.

(4) Objednatel zvláštní jízdy je povinen určit vedoucí výpravy, který odpovídá jako jeho zástupce za udržování pořádku ve vozidle a za do držování bezpečnostních a přepravních předpisů účastníky jízdy. Vedoucí výpravy je povinen zajistit, aby účastníci jízdy byli při jejím pokračování včas přítomni; je také oprávněn dohodnout s dopravcem změnu sjednaných podmínek.

(5) Je-li čekání vozidla během jízdy sjednanou součástí přepravního výkonu nebo vzniklo-li pro

nesprávné, popřípadě nedostatečné údaje objednávky anebo z jiných příčin na straně objednatele [účastníků jízdy], popřípadě z příčin souvisejících s účelem a způsobem provedení sjednané jízdy, je objednatel přepravy povinen poskytnout dopravci náhradu za čekání stanovenou tarifem.

Oddíl třetí

Přeprava osob na lanových dráhách

§ 27

Pro přepravu osob a jejich zavazadel na lanových dráhách, které jsou součástí městské dopravy, platí přiměřeně ustanovení oddílu prvního s těmito odchylkami:

- a) pro určení pořadí cestujících při nastupování do lanovky může dopravce vydávat zvláštní místenky,
- b) jízdním řádem nebo vývěskami může dopravce stanovit podmínky, za kterých provede přepravu osob lanovou drahou mimo pravidelné jízdy, uvedené v jízdním řádě.

ČÁST TŘETÍ

ODPOVĚDNOST A UPLATNĚNÍ PRÁV Z PŘEPRAVY OSOB

§ 28

Rozsah odpovědnosti

(1) Dopravce, cestující a objednatelé zvláštních jízd a účastníci těchto jízd odpovídají z přepravy podle příslušných ustanovení občanského zákoníku, hospodářského zákoníku a ustanovení tohoto řádu.

(2) Vznikla-li objednateli zvláštní jízdy škoda neprovedením sjednané přepravy nebo nedodržením časů dohodnutých pro provedení jízdy, je dopravce povinen mu škodu nahradit, a to do výše zaplaceného jízdného nebo jízdného, které odpovídá objednané přepravě. Dopravce se zproští odpovědnosti, jestliže prokáže, že škodě nemohl zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které na něm lze požadovat.

(3) Nemůže-li dopravce zjistit, kterým z účastníků zvláštní jízdy byla škoda způsobena, odpovídá za ni dopravci objednatel.

§ 29

Uplatnění práv vůči dopravci; zánik práv

(1) Práva objednatele zvláštní jízdy podle § 28 odst. 2 musí být uplatněna u dopravce bez zbytečného odkladu. Nebyla-li práva uplatněna nejpozději do šesti měsíců, zaniknou; šestiměsíční lhůta počíná od události zakládající právo, a jde-li o jízdu objednanou socialistickou organizací, ode dne, kdy jízda byla nebo měla být provedena.

[2] Právo se uplatňuje reklamací podanou písemně nebo ústně; jde-li o socialistickou organizaci jen písemně. Uplatňuje-li se právo ústní reklamací, vyhotoví o ní dopravce zápis. V reklamaci musí reklamující vymezit, čeho se jeho požadavek týká, uvést rozsah svých nároků, stručně je odůvodnit a připojit důkazní prostředky.

[3] Nemá-li reklamace náležitosti uvedené v odstavci 2, vyzve dopravce reklamujícího k jejímu doplnění a stanoví přiměřenou lhůtu, nikoliv kratší než 8 dnů. Bude-li doplnění reklamace provedeno ve stanovené lhůtě, platí, že byla řádně podána.

[4] Dopravce je povinen vyřídit reklamaci do tří měsíců od jejího podání. Zamítne-li dopravce zcela nebo zčásti reklamaci uplatněné právo, je povinen svoje rozhodnutí odůvodnit.

[5] Právo občana uplatnit návrhem u soudu náhradu požadovanou již reklamací u dopravce se promlčuje za jeden rok ode dne, kdy bylo právo u dopravce uplatněno.

[6] Socialistická organizace může uplatnit svá práva proti dopravci u hospodářské arbitráže teprve tehdy, jestliže reklamace byla zcela nebo zčásti zamítnuta nebo jestliže nebyla vyřízena do tří měsíců. Právo socialistické organizace zaniká,

nebylo-li uplatněno do 6 měsíců od prvního dne měsíce následujícího po odeslání reklamace dopravci.

§ 30

Uplatnění práv dopravce, zánik práv

Pro uplatnění a zánik práv dopravce vůči cestujícím a objednatelům zvláštních jízd platí ustanovení občanského zákoníku a hospodářského zákoníku.

Č Á S T Č T V R T Á

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 31

Zrušuje se vyhláška ministerstva dopravy č. 364/1953 Ú. l., kterou se vydává přepravní řád pro městskou hromadnou dopravu osob (přepravní řád) ve znění vyhlášky ministerstva dopravy a spojů č. 7/1963 Sb.

§ 32

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. července 1964.

Ministr:

Indra v. r.

128

VYHLÁŠKA

ministerstva dopravy

ze dne 29. června 1964,

kteřou se mění příloha vyhlášky č. 74/1961 Sb., o pronájmu a používání silničních vozidel pro motorovou dopravu

Ministerstvo dopravy v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady a orgány a s Ústřední radou odborů stanoví podle § 10 odst. 2 vládního nařízení č. 60/1959 Sb., o působnosti v oboru plánování, tvorby a kontroly cen:

§ 1

Příloha vyhlášky číslo 74/1961 Sb., o pronájmu a používání silničních vozidel pro motorovou dopravu zní:

Oddíl 1

Sazby náhrad za používání vlastních osobních vozidel při vnějších výkonech

Položka 11 Sazby náhrad za 1 km jízdy při používání vlastních osobních vozidel při vnějších výkonech činí:

Druh vozidla	obsah válců v ccm		Kčs
	přes	do	
a) motorové kolo, motocykl, skútr	100	100	0,13
	100	150	0,20
	150	250	0,22
	250	350	0,25
	350		0,30
b) motocykl s postranním vozíkem, tříkolka	150		0,32
c) osobní automobil	750	750	0,45
	750	1100	0,55
	1100	1500	0,80
	1500	2000	0,70
	2000		0,80

Oddíl 2

Sazby náhrad za použití osobního vozidla k výkonům pro cizí potřebu

- Položka 21 Sazby náhrad za 1 km jízdy při příležitostném použití osobního vozidla k výkonům pro cizí potřebu činí nejvýše Kčs
- a) za motorové vozidlo do 100 ccm . . . 0,05
- b) za motocykl nebo tříkolku přes 100 ccm 0,10
- c) za osobní automobil bez zřetele k obsahu válců 0,20
- Položka 22 Sazby náhrad za výkony osobními vozidly provedené výlučně pro potřebu žadatele činí:

Druh vozidla	obsah válců v ccm přes do	vlastníkem vozidla je				
		organizace		soukromá osoba		
		za 1 km jízdy	za 15 min. doby výkonu	za 1 km jízdy	za 15 min. doby výkonu nejvýše	
		Kčs	Kčs	Kčs	Kčs	
a) motorové kolo	100	0,20		0,13		
motocykl nebo skútr	100	150	0,30		0,20	
	150	250	0,35	1,50	0,22	0,80
	250	350	0,40		0,25	
	350		0,45		0,30	
b) motocykl s postranním vozíkem, tříkolka	150	0,55	1,50	0,32	0,80	
c) osobní automobil	750	0,65		0,45		
	750	1100	0,80		0,55	
	1100	1500	0,85	2,—	0,60	1,20
	1500	2000	1,—		0,70	
	2000		1,15		0,80	

Poznámka: Sazba stanovená v položce 22

- a) za 1 km jízdy zahrnuje náklady vyvolané provozem vozidla, včetně pojištění zákonné odpovědnosti a nákladů na garážování vozidla na jeho pravidelném stanovišti, bez nákladů na řidiče, bez všeobecné režie a bez zisku;
- b) za 15 minut doby (včetně doby jízdy) platné
1. pro organizace zahrnuje mzdu řidiče, průměrný podíl jeho prémie a odměny za práci přes čas a snížených náhrad cestovních vý-

dajů, příspěvek zaměstnavatele na nemocenské pojištění a podíl všeobecné režie,

2. pro soukromé osoby zahrnuje mzdu řidiče;
- c) za 15 minut doby (včetně doby jízdy) se nepočítá, neuhrazuje-li vlastník vozidla mzdu řidiče.

§ 2

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. července 1964.

Ministr:

Indra v. r.